

Za zadovoljevanje večine skupnostnih potreb narodu zadostuje lastna državna oblast. Za zadovoljitev nekaterih širših potreb, ki niso kulturno specifične, stopajo narodi v medsebojno pogodbeno povezavo, v smislu katere nastajajo skupne večnarodne zveze in ustanove, katerih pristojnosti, sestava in poslovanje se razvijajo v pogodbeno določenih okvirih.

Ciril A. Zebot

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Novi družbeni in politični razvoj v Jugoslaviji se giblje v smeri naraščajočega pritiska za uveljavljanje izvirne suverenosti republik. Pritisk v tej smeri je zaradi izrazitih kulturnih posebnosti ter kričečega gospodarskega izkoriščanja in zaposlavljanja posebno močan in vztrajen v Sloveniji. Ta razvoj narekuje tudi Slovincem v svetu, da podprejo novo slovensko državno in demokratično uveljavljanje.

Ciril A. Zebot

LETNIK XX. — VOLUME XX. 1. NOVEMBER 1969.

Published monthly by: Slovenian National Federation, of Canada, 646 Euclid Ave. Toronto, Ont. Canada.

ŠTEVILKA 11. — NUMBER 11.

Cerkvena glasba - samo za izvoz

Beograjska politika je na široko poročala o velikem uspehu, ki so ga doživeli beograjski madrigalisti na prvem mednarodnem festivalu zborne duhovne glasbe v Lyonu na Francoskem. Poslušalci so prikazali predvsem srbsko pravoslavno duhovno glasbo. V "Pravoslavju" komentira Dušan Ivančević med drugim:

"Če že ne vsak državljani naše države, se mora pač vsak Srb veseliti tega in biti ponosen na tak uspeh zbora beograjskih madrigalistov. Dosegli so ga v tujini s petjem naših cerkvenih pesmi pred poslušalci visokega glasbenega čuta. Ali bo beograjski radio hotel svojim poslušalcem vsa ponoviti to, s čemer je naš zbor navdušil Francoze? Ali se morda ponasamo s takimi uspehi samo tedaj, če so doseženi v tujini, ne želimo pa, da bi do takega uspeha prišlo tudi na našem domačem ognjišču? Zakaj to?"

"Če bi radio izračunal, odkod ima večje dohodke, ali od onih, ki ne marajo duhovne glasbe, ali od onih, ki jo uživajo, bi drugače razporejal svoj program - seveda če ne stoji načelno za stališču, da se ni dolžan ozirati se na večino in njene zahteve" (Pravoslavje, 5. junija 1969).

Tudi v Sloveniji zahtevajo ljudje vedno bolj glasno vključitev verskih oddaj v oddajne programe radija in televizije, t.j.

• da ne pozabimo

Vladimir Kavčič, pisatelj tridelnega romana Zrtve, katerega prvi del je že izšel, drugi pa je napovedan, je o svojih nadaljnjih načrtih povedal tudi tole, kar je objavila revija Knjiga 69 (št. 1, 2, 3, str. 50):

"O koncu vojne nameravam napisati še en roman, v njem bi rad soočil razsežnosti zmage in poraza, predvsem pa bi rad upodobil mračne slike množičnega obračuna v tistih vročih, poetičnih dneh petinštiridesetega leta. Ta se vedno moreče pritiska na zavest prenekaterega našega človeka, ne samo na tiste, ki so jih sami doživljali, temveč tudi na mladi rod, ki ga 'vzajajajo' v 'socialističnem humanizmu', v pravičnosti in resnicoljubnosti, v strpnosti in načelnosti, za katerimi pa se pogosto skrivajo velike ideološke laži, zanos kratka sapa, patos, ki naj opraviči vse obstoječe, slepota za nastopajočo realnost".

GANDHIJEVA POSLANICA SODOBNEMU SVETU

30. januarja 1948 je mlad fanatik s strelom ubil tvorca nove Indije Mahatmo Gandhija. Letos ob praznovanju 100-letnice njegovega rojstva (Gandhi je bil rojen 2. oktobra 1869) so milijoni izpričali, da njegove ideje še vedno delujejo — še več: da se more človeštvo rešiti sedanje krize, ki ni samo ekonomskega in političnega značaja, če se otrese dosedaj prevladujoče miselnosti materializma in nasilja in zopet prizna prvenstvo duha ter načelo ljubezni, spoštovanja človeka ter sodelovanja v medsebojnih odnosih.

Gandhijeva poslanica dejansko ni nič novega. Vse velike vere in zlasti krščanstvo priporočajo isto. Na žalost pa smo kristjani v teku stoletij iznašli toliko prepricujočih pogojev in okoliščin, da smatramo ljudi, ki skušajo živeti danes dosledno po načelih krščanstva, vsaj za nepraktične če že ne za malo omejene. Zato je Gandhijeva poslanica važna ne samo za Indijce, marveč za celotno človeštvo.

Večina industrializiranih držav oznanja danes „vojno revščino“. Kakor je ta preusmeritev od državne brezbrčnosti za usodo revnejših slojev hvalevredna, dokazuje vendarle dve bistveni hibi:

1. Ze izraz sam „vojna“ nakazuje bistveno značilnost zahodnega sveta, da mora celo dobre stvari zamisliti in izvesti samo kot borbo, in ne kot sodelovanje. Res je, da je skoraj naravno, da dobe, v katerih prevladuje materializem bodisi v teoriji bodisi v praksi ali pa v obojem, poudarjajo preko vsake upravičene mere tekmo in borbo za obstanek (snovne dobrine je težje deliti kot duhovne, čeprav obstajajo tudi duhovni kapitalisti), toda to je skrajna podoba stvarnosti. Ze površen pogled na zablodeno mladino, ki se predaja mamilom, kaže, da jih je do tega pripravilo pomanjkanje smiselnih osebnih stikov in navezanosti in ne snovno pomanjkanje. Dokler za vodna kultura ne spregleda svoje zmote in se ne preusmeri na

ke ideološke laži, zanos kratka sapa, patos, ki naj opraviči vse obstoječe, slepota za nastopajočo realnost".

GLAS SKA, 11. sept., št. 10

medsebojno pomoč ter sodelovanje, bodo vsi napori za izboljšanje že vnaprej obsojeni na trajni neuspeh.

2. Ta preusmeritev od pretiravanje tekme in konflikta v družbenem življenju do večje medsebojne vzajemnosti in sodelovanja pa ne bo uspela, dokler ne bodo ljudje začeli dajati prednost ne samo z besedami, marveč tudi v vsakdanjem življenju, duhovnim vrednotam nad snovnimi dobrinami. To ne pomeni potrebe po kakem strogem asceticizmu, čeprav morejmo zglede ascetične osebe kot Gandhi pri tem zelo vplivati na ljudi, da se malo stregnejo, marveč zgolj prenos težjega in toliko, da dolar ter čutno ugodje ne bosta več najvišje merilo vsega.

Sodobniki se zelo ponasamo, da smo razumna bitja in da uravnavamo svoje dejanja po zadnjih dognanjih znanosti. Na žalost temu ni tako. Vse pričevanje izkustvenih ved kaže, da vodi stremenje po kar možnem velikem bogastvu ter uživanju ne samo do družbenih krivic, marveč da tudi krajša življenje poudincev, ki jih vodijo taka načela (Severna Amerika ima najvišjo živiljsko raven, pa tudi največji odstotek umobolnih; v večini primerov avtomobilskih nesreč ugotavljajo kot vzrok alkohol; dobiten del mladine, ki se predaja mamilom, dobi ali trajne okvare ali pa konča s samomrtm, itd.). Na drugi strani pa je npr. socialog Pitirim Sorokin ugotovil, da je bila povprečna življenjska doba krščanskih svetnikov vseh stoletij daljša kot pa povprečna življenjska doba prebivalstva v ZDA kljub temu, da veliko teh svetnikov ni usivalo ugodnosti in prednosti, ki jih nudi moderna medicina in je bil znaten odstotek svetnikov usmrčen (mučenci), kar je nasilno skrajšalo življenjsko dobo ter tako znižalo povprečje. Enako je zgodovinar Toyne prikazal, da večina civilizacij ni razpadlo zaradi zunanjega vpliva (npr. vojaškega poraza), marveč zaradi notranjega razkroja. In dobe pred razpadom so bile vedno označene kot dobe materializma, čutnega uživanja in sebičnosti.

Gandhijeva veličina in pomen za sedanjost in bodočnost je predvsem v tem, da je s svojim zgledom in osebnim vplivom na milijone dokazal, da more boljši red temeljiti ne na odpravi materializmu ter medsebojni tekmi in na kar se da doslednem priznavanju prvenstva duhovnih dobrin ter vzajemnosti v medsebojnih odnosih.

Glavna težava danes ni pomanjkanje znanja, marveč pomanjkanje volje slediti spoznanju, ki zahteva prav gotovo določene odgovore in omejitve. Kitajski pregovor „Velike duše imajo voljo; slabotne imajo samo želje“ točno označi dilemo: Človeštvo bo izšlo iz te krize znatno, če bodo poedinci v njem imeli močno voljo. Gandhi je brez dvoma bil velika duša, toda pri tem velikem delu mora sodelovati vsakdo in kmalu, sicer bo prepozno.

Rudolf Čučejš

• NOVI SLOVENSKI MISIJONARJI

Stanislav CIKANEK se je po opravljenih bogoslovnih študijah poslovil od Slovenije in odšel v slovenski misijon na Madagaskar. Franciskan p. Hugo DELCENJAK pa odhaja v afriško državo Togo. In letošnji novomašnik franciskan p. Staniko ZEMLJAK je odšel na pomoč svojim slovenskim sobratom franciskanom v Avstralijo.

POL STOLETJA MEDNARODNEGA URADA DELA

Pariška mirovna konferenca 1. 1919 gotovo ni rešila mnogih problemov, za katere so v vojni izčrpani narodi upali, da bodo dokončno rešeni. Vendar pa je med drugim izoblikovala eno načelo trajne vrednosti in tudi sprožila organizacijo ustanove, ki služi že po stoletja uresničevanju tega načela.

Mirovna konferenca je 1. 1919 ugotovila: „Splošni in trajni mir je možno zgraditi le, če temelji na družbeni pravičnosti.“ Ker pa je zlasti delavstvo izpostavljeno razmeram, kjer prevladujejo krivične razmere, je mirovna konferenca ustanovila 15 člansko komisijo za delo pod vodstvom Samuela Gompersa, predsednika Ameriške delovne zveze (AFL). 11. aprila 1919 je bil sprejet predlog te komisije za ustanovitev Mednarodnega urada dela, ki je deloval najprej v okviru Zveze narodov, zdaj pa je urad Organizacije združenih narodov. Z izjemo krajske dobe med drugo svetovno vojno, ko so prenesli sedež organizacije začasno v Montreal, ima osrednje organe v Ženevi. Za petdesetletnico so začeli graditi za urad nov dom z lepim razgledom na Zenevsko jezero. Mednarodni urad dela pa ima tudi 25 stalnih uradov po svetu: 8 v Afriki, 7 v obeh Amerikah, 5 v Evropi, 3 v Aziji in 2 na Srednjem vzhodu. Maja tega leta je doseglo število članic 121 držav: 26 v Amerikah, 37 v Afriki, 18 v Aziji in na Daljnem vzhodu, 13 na Srednjem vzhodu in 27 v Evropi.

Državne delegacije sestavljajo zastopniki organiziranega delavstva, zastopniki podjetnikov ter predstavniki državne uprave. Tako je že v sestavi delegacij poudarjeno, da je za uspeh potrebno sodelovanje vseh treh činiteljev.

ETNIČNE ORGANIZACIJE V KANADSKI DRUŽBI

G. P. Allen, šef centranega organizacijskega oddelka za državljanstvo v Torontu je objavil članek „Ethnic Organizations in Canadian Society“ v International Migration Review. V naslednjem podajamo glavne misli iz članka, ki so povzete po izviru v Canadian Scene, št. 780 in 781.

V celotnem številu kanadskega prebivalstva je odstotek francoskega dela dokaj stalen, dočim se odstotek angleškega dela stalno zmanjšuje, narašča pa odstotek Kanadčanov, ki niso niti angleškega niti francoskega izvora.

Etnične organizacije so organizacije skupine ljudi, ki imajo določene skupne kulturne značilnosti. Kljub temu se je udomačilo, da se uporablja ta izraz v Kanadi v bolj omejenem pomenu: pomeni samo kulturne skupine, ki niso niti francoskega niti angleškega izvora.

Etnične organizacije se razlikujejo od drugih organizacij predvsem po tem, da zadovoljujejo tudi psihološke potrebe članov raznih narodnih skupin, ker jim omogočajo rabo materinskega jezika, ohranjanje narodnih običajev, zlasti pesmi in plesov — skratka so jim dom izven domovine in most med starim ter novim svetom.

V dobi zgodnjega naseljevanja Kanade je bila državna politika, da so podeljevali velike predele zemlje pripadnikom iste skupine. Tako so ti imeli možnost, da so v veliki meri nadaljevali z načinom življenja, kakor so ga bili vajeni doma. To je bilo toliko bolj važno, ker takrat še Kanada ni imela razvitega socialnega

škrištva in so bili novi naseljenci navezani na medsebojno pomoč. Danes so razmere drugačne in proces prilagoditve je še težji. V tej potrebi so organizacije novonaseljencev zelo važne. Številni etničnih organizacij je zlasti naraslo po 1. 1946. Trenutno cenijo, da jih je v Kanadi nad 6.000 ter predstavljajo vse kraje sveta. Te organizacije morajo dobiti možnost, da bodo doprinesle svoj delež kulturnemu obrazu Kanade, ki se razvija.

Če hočejo etnične organizacije ostati žive, morajo poleg gojitve lastne kulture in izročil stremeti tudi za prilagoditev novim razmeram. Svoje delovanje morajo organizirati tako, da bo privlačno tudi za nove generacije.

Kanadčani polagoma začenjajo razumeti, da kulturna mnogoličnost bogati Kanado in da je ne slabi. Etnične organizacije morajo izkoristiti to spremembo v mentaliteti. S svojo dejavnostjo bodo mogle koristiti Kanadi, da bo še bolj učinkovita na mednarodnem polju, ker bo imela mnogo izkustva v mednarodnem razumevanju zaradi lastne kulturne mnogoličnosti.

Posebno važno vlogo morejo igrati pri tem etnične verske organizacije, tisk kot tudi etnični programi na radiu in televiziji.

13. junija je umrl prof. Maks Stanonik, dolgoletni katehet na raznih srednjih šolah. Po upokojitvi je bil duhovni pomočnik v župniji Device Marije v Polju ter pomagal v nadškofijskem arhivu. —fš.

Ljubljanski pomožni škof dr. Lenč sprejema slovenski sopek pred birno v novotorontski slovenski cerkvi. Sliko smo, žal, sprejeli prepozno za prejšnjo številko.

DR. STANLEY HADASZ, M.P.

Parlamentarni tajnik ministra za narodno zdravje

Z velikim zadovoljstvom je Kanadski etnični tisk vzel na znanje njegovo imenovanje na zgoraj imenovani položaj.

Mnoga leta sem je on eden izmed naj skorajznejših zagovornikov etničnega tiska in etničnih skup v Kanadi. Za gotovo dobo je bil edini član parlamenta liberalne stranke v torontskem okrožju. V svoji politični karjeri je bil tajnik ministra za zunanje zadeve, član kanadske delegacije pri Zvezi narodov, tajnik ministra za severne zadeve in tajnik ministra za potrošniške in korporacijske zadeve.

Mnogi voditelji etničnih skupin in etnični tisk so že mnoga leta upali, da postane kdaj minister. Njegova usposobljenost, izobrazba in zmožnost govoriti več jezikov so bila tista dejstva, ki so opravičevala naša upanja.

Na novem položaju mu bodo zdravniške sposobnosti mnogo koristile. Kanadski etnični tisk in Zveza za Ontario mu izrekajo čestitke, katerim se pridružuje tudi "Slovenka Država", zvesto upajoč, da bo še v naprej ostal prijatelj etničnega tiska in etničnih skupin, kot je to bil vsa ta leta.

Na sliki ga vidimo v družbi s predsednikom Kanadske etnične federacije dr. J. Kirschbaumom in urednikom našega lista.

Ministerski predsednik Trudeau razlaga zakon o uradnih jezikih

Po govoru v Ottawi v Mednarodnem inštitutu za tisk je Canadian Press prosila ministrskega predsednika za članek o tem predmetu. Iz besedila, ki ga je objavila Canadian Scene, posnemamo odstavke, ki se nanaša na t.zv. tretji element.

„...nekateri trdijo, da bo imel zakon o uradnih jezikih za posledico diskriminacijo tistih, katerih materinski jezik ni niti angleščina niti francoščina. To je eno najbolj razširjenih in neutruviranih napačnih mnenj. Zakon sam določa, da ne bodo na noben način zmanjšane pravice in privilegiji kateregakoli drugega jezika kot angleščina ali francoščina kot posledica tega zakona najsi so bile pridobljene po zakonu ali po običaju. Npr. še naprej bo veljala pravica oseb,

ki ne razumejo niti angleščine niti francoščine, da jih zasljuje sodišče s pomočjo uradnega tolmača.

Priznanje dveh uradnih jezikov v nobenem primeru ne spreminja položaja ljudi, ki niso niti angleškega niti francoskega pokolenja. Zakon sam nima splošne skupne z etničnim ali kulturnim izvorom. Vsi smo bolj bogati, ker so mnogi naši državljani ter njihovi predniki prišli iz Nemčije in Italije, iz Poljske in Ukrajine, Kitajske in Japonske, iz Filipinov in Zahodne Indije in iz tako mnogih predelov sveta. Mi dajemo pobudo Kanadčanom kateregakoli izvora, da ohranijo vrednote in tradicije svojih domov in mnoge načine, vključno podpore za kulturne prireditve in organizacije.“ (Canadian Scene, št. 784) —fš.

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates \$4.00 per year: 30c per copy
Advertising 1 column x 1" \$2.80
Published monthly by
Slovenian National Federation of Canada

Member of C.E.P.F.
SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvega v mesecu.
Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado 4 \$, za Argentino 250 pezov, za Brazilijo 60 kruzairov, za Anglijo 20 šilingov, za Avstrijo 35 šilingov, za Avstralijo 2.50 avstr. L., za Italijo in Trst 800 lir, za Francijo 600 frankov. Naročniki v Argentini morejo poravnati naročnino tudi v upravi „Slovenske poti“.
Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.

Med SLOVENCMI

ZALOSTNI SE ZAHVALJUJEMO

Nenadno in prehitro nas je v nedeljo 21. septembra zvečer zapustil naš dragi soprog in oče

STANKO BRUNSEK

Rojen je bil 5. oktobra 1912 v Polzeli v Savinjski dolini. V Kanado je prišel s prvo skupino povojnih slovenskih beguncev leta 1947 v jesen.

Ko smo v dneh nesreče obnemogli, so nam dobra srca stala ob strani. Bog povrni. Truplo pokojnika je ležalo v pogrebem zavodu Jerret na St. Clair Ave. Skoraj vsa slovenska skupnosti se je prišla posloviti od njega. Bog plačaj vsem, ki so nas tolažili, molili za dušo pokojnega, darovali cvetje in za sv. maše.

K zadnjemu počitku smo ga spremili v četrtek 25. septembra na Goro upanja. Pogrebno mašo je daroval župnik g. Tone Zrncec CM pri Mariji Pomagaj. Prirčno zahvalo mu izrekamo za tople besede in za molitve, ki je opravil skupaj z g. dr. A. Tomcem, župnikom iz Hamiltona. Številni prijatelji so ga spremili na pogrebni poti. Bog plačaj slovenskim skavtom iz obeh slovenskih župnij in številni mladini. Posebna zahvala prijateljem-pogrebem: gg. Karlu Mauserju, Marijani Jakopiču, Varsku, J. Sušteršiču, F. Kraljiču in T. Ferkuju.

Ob grobu sta se poslovila o dnjega g. Tine Novak v imenu skavtov in pisatelj Karel Mauser iz Clevelanda, Ohio. Bog plačaj.

V teh bridkih dneh smo prejeli toliko izrazov sočutja, tolažbe in pomoči, da nam ni mogoče zahvaliti se vsakemu posebej. Naj na tem mestu izrečemo prirčno zahvalo vsem in vsakemu s prošnjo: Bog povrni!

Zalujoči:

Zinka, soporga, Danny in Jimmy, sinova, Judy, hčerka.

Slovenska nagrada SNZ

Lani za petdesetletnico 29. oktobra, je Slovenska Narodna Zveza v Kanadi vpostavila takoimenovano podelitev Slovenske nagrade, ki bo podeljena vsako leto za narodni praznik.

Letos je bil soglasno sprejet predlog podelitve iste danes žal že pokojnemu g. Stanetu Brunšku. Odločitev ja padla že pred njegovo nesrečo, tako mu je bila nagrada dana po smrti.

Zvečer 29. oktobra, se je predsednik SNZ g. V. Mauko oglašil na domu pokojnikove družine, izrekel v imenu odbora ga. Zinki odborovo sožalje ter s primernimi besedami izročil gospej plaketo, za katero se je gospa ginjena zahvala rekoč, da bi bil Stane pač presrečen, če bi zamogel letos sam osebno sprejeti to plaketo. Orosili so se ji oči in razgovor je šel počasi naprej o blagem pokojniku.

Na plaketi je bilo napisano:

29. 10. 1969

† g. Stanetu Brunšek

SLOVENSKA NAGRADA

za izkazano ljubezen do slovenske mladine in besede

SNZ

v Kanadi

V VSEB NEPREMICHNINSKIH,

OBRNITE SE Z ZAUPANJEM

DRUŽINSKIH

IN PRAVNIH ZADEVAH NA:

The Simpson Towers 401 Bay St. Suite 2000 - EM. 4-4004

CARL VIPAVEC

SLOVENSKI ODVETNIK

IN NOTAR

Chicago

• **Father John Trinko, OFM** je nepričakovano umrl, zadet od srčne kapi. Pokojni slovenski francikan izhaja iz številne Trinkove družine v bližini farne cerkve Sv. Stefana, kjer je bil krščen, birman, prejel prvo sveto obhajilo in pel 1. 1933 tudi novo mašo. Studiral je tudi v Rimu in v Ljubljani. Pokojni zapušča očeta, 6 bratov in č. sestro M. Marta, OSF. Naj počiva v miru na le montskem gričku.

• **Nova predstojnica slovenskih solskih sester.** Slovenske šolske sestre, ki so prišle v Maribor na prizadevanja škofa A.M. Slomška, ter so blagoslovljeno delovale nele v Jugoslaviji ampak tudi drugod po svetu (v Ameriko jih je povabil Msgr. Krmptič), so se morale po Hitlerjevi zasedbi razkropiti. Materno hišo se preselile v Rim. Tu so imela septembra svojo generalno skupščino. Za novo generalno predstojnico je bila izvoljena č. sestra Josephina Tominc. Doslje je delovala na gričku Mount Assisi, Lemont. Je po rodu Hrvatica.

Cleveland

• **Družabni večer "Tabora"**
V soboto zvečer 4. oktobra je pripravilo krajevno društvo SPKB "Tabor" v Clevelandu lep družaben večer v dvorani Slovenskega doma na Holmes Ave. Za zabavo so igrali "Veseli Slovenci". Čisti dohodek je šel v invalidski sklad društva.

• **Obletnice.**
V nedeljo 5. oktobra so clevelandska in okoliška društva Ameriške Slovenske Katoliške Jednote ali KSKJ praznovala petinsedemdesetletnico ustanovitve te jednote s sv. mašo v cerkvi sv. Vida in opoldanskim banketom v šentiviški dvorani. Slavnosti se je udeležilo lepo število odbornikov in članov ter prijateljev Jednote. Pri programu po banketu so sodelovali tudi pevski zbor "Korotan" in ansambel mladih "Vandrovcevi".

Isto nedeljo popoldan pa je slavil svojo petdesetletnico Slovenski društveni dom na Recher Avenue v Euclidu s programom in zabavo.

• **"Noč v Sloveniji"**
V soboto 11. oktobra zvečer je Slovenski narodni dom na St. Clair Ave. priredil "Noč v Sloveniji", ki je ena največjih slovenskih družinskih prireditev Clevelandu v jesenski dobi.

• **"Korotanov" obisk v Chicagu.**
V soboto zjutraj 24. oktobra je odpotoval v Chicagu clevelandski pevski zbor "Korotan", kjer je isti dan zvečer imel koncert v tamkajšnji slovenski cerkveni dvorani.

• **29. oktober na radiju**
Slovenski narodni praznik 29. oktobra je lepo proslavila slovenska radijska oddaja "Pesmi in melodije iz lepe Slovenije" na narodnostni postaji WXEN-FM. Program je pripravil vodja oddaje dr. Milan Pavlovič.

• **Kanadska pošta** je izdala za 200-letnico rojstva Isaača Brocka spominsko znamko z njegovo podobo ter spominskim stebrom, ki stoji na Queenston Heights blizu Niagarskih slapov. Igral je važno vlogo v vojni med ZDA in Kanado 1. 1812, v kateri je tudi padel. —fš

OBSEŽNA ŠTUDIJA NOVONASELJENCEV V KANADI

Ministerstvo za delovno silo in vseljevanje v Kanadi izvaja dolgoročno študijo, kaj se primeri z novonaseljenci, ko so prišli v Kanado. Izbrana skupina novonaseljencev je dobila posebno poslanico od ministra Allana J. Mac Eachena s kratkim pojasnilom o pomenu študije. Obenem so dobili tudi koledar, ki ima tudi dopisnice, s katerimi sporočajo spremembo naslova. Od časa do časa bodo dobili vprašalne pole. Iz njih odgovorov bo možno dobiti bolj določene odgovore, kako se novonaseljenci vključujejo v kanadsko družbo in na kakšne težave paletijo pri tem. V interesu bodočih naseljenecv je, da tisti, ki so sprejeli tak koledar in so postali s tem del te študije, obveščajo Ottawa o vsakokratni spremembi naslova ter da vestno izpolnijo poslano vprašalno pole. (Canadian Scene, št. 783). Celotno število novonaseljencev, ki bodo obsežni v tej študiji v na-

slednjih treh letih, znaša 30.000. Iz tega velikega števila je razvidno, da bodo podatki zelo reprezentativni in zato važni. Podatki, ki jih bodo dajali novonaseljenci, bodo seveda ostali tajni. Objavljeni bodo samo podatki, v kolikor jih je mogoče izraziti v statistikah.

Glavni namen študije je zbiranje zanesljivega materiala, ki bo omogočil vladi pametno politiko glede vseljevanja tako s stališča Kanade in njenih prebivalcev kot tudi s stališča novonaseljencev, da ne bodo doživljali razočaranj, ko se skušajo vživeti v novo deželo.

Ker je možno, da bi meli pojedini novonaseljenci težave z izpolnjevanjem vprašalnih pol, so vsi uradi za delovno silo (Canada Manpower Centers) kot tudi vselitveni uradi po celi Kanadi pripravljeni pomagati tistim, ki potrebujejo jezikovno pomoč. (Canadian Scene, št. 784) —fš

DVOJEZIČNOST KANADE

Z ustanovitvijo posebne komisije, ki preučuje dvojezičnost Kanade, je postalo ne samo jasno, da francosko govoreči Kanadčani ne uživajo jezikovnih pravic, kot bi jih dvojezičnost predpostavljala, marveč tudi, da živi v Kanadi poleg prebivalcev francoskega in angleškega izvora še skoraj ena tretjina, ki ne izhaja iz nobene od teh dveh kultur.

Da bi pomagalo razčistiti mnoge nejasnosti, ki so se pojavile v javnosti z vprašanjem rabe je-

zika, pripravlja Ministerstvo državnega tajništva serijo 6 razprav, ki bodo izšle v knjižni obliki v začetku 1970. Knjiga bo obravnavala predvsem kulturne pripevke, ki jih nudijo razne etnične skupine v Kanadi kanadski družbi. Razpravljala pa bo tudi o dejstvu dvojezičnosti v Kanadi, kako zadeva življenje povprečnega Kanadčana in tudi o vlogi, ki naj bi jo igrale etnične skupine na tem področju. (Canadian Scene, št. 787) —fš

KATOLIŠTVO V KOMUNISTIČNI JUGOSLAVIJI

Johan Georg Riessmueller je objavil v avstrijski reviji WORT UND WAHRHEIT (1. 24, št. 2—1969) članek Katholizismus im kommunistischen Jugoslawien. Riessmueller je član uredništva Frankfurter Allgemeine Zeitung in je živel dalj časa v Jugoslaviji kot dopisnik časopisa. Jugoslovanska varijanta komunizma je predmet njegovega zanimanja. V Evropi Arhiv-u je objavil 1. 1968 razpravo: "Koliko je Jugoslavija komunistična?" Iz njegovega članka prinašamo v prevodu nekaj značilnejših odlomkov.

Uredništvo

z vidnimi in aktivnimi študentskimi občestvi. Tam in kjer koli ima Cerkev dobre glave, more duhovno učinkovati tudi preko vrst svojih vernikov — seveda pod vsemi utesnjujočimi ovirami, ki jih postavlja zmerni komunistični enostrankarski režim. V Zagrebu in Ljubljani je katolištvo zanimivo tudi za mnoge nekrščanske in celo komunistične študente.... Dvoje služi Cerkev pri soočenju; modernistična mladina, inteligenca, ki zahteva duhovno gibanje, upa najti odziv v Cerkvi tam, kjer je ona sama predrla iz intelektualne samoizolacije—mnogo bolj kot v stranki, ki se sicer tudi trudi, da bi zavrgla okamenelost, ki je pa zaradi vloge kot monopolistično vodeča politična skupina pri tem močno ovirana. S tem je zvezano še drugo. Filozofija ima v Jugoslaviji precej svobode gibanja, toda le tako dolgo, dokler ne začne sprešavati jedra marksističnega nauka, ki ga avtoritativno razlaga partija. Oblast trpi samo en rezervat: Cerkev. Nikogar naj ne preseneča, da se tje obračaja nekonformistični mladi ljudje.

....Katoliška Cerkev v Jugoslaviji je med duhovno in družbeno najučinkovitejšimi silami in se ji ni treba bati primerjavi s katolištvom v drugih deželah.... Ze danes se vsiljuje obema cerkvama (katoliški in pravoslavni—op. ured.) sodelovanje, predvsem v industrijskih središčih. Rastoče gospodarstvo in naraščajoča mobilnost bosta tako ali vedno bolj zmešali zemljepis jugoslovanskih narodov kot tudi konfesij in ver. Gotovo je muzika bodočnosti, nikakor pa ne utopija, da bi mogla po tej poti nastati končno po desetletjih razvoja jugoslovanska narodnost; na vsak način mora računati Cerkev s to možnostjo. Vztrajanje na tradicionalnem hrvatstvu (in slovenstvu) ne bi bila prava priprava....

....Posebno Zagreb in Ljubljana s svojima katoliškima teološkima fakultetama sta središči katoliškega duhovnega življenja

ben veren človek ni v Jugoslaviji diplomat, častnik, minister ali vodilni uradnik v ministrstvu, župan, poslanec, višji sodnik, policijski komisar, politični urednik dnevnika ali pri radiju in televiziji, ravnatelj kake šole, rektor visoke šole.... Ta perspektiva vpliva nazaj na vzgojo otrok. Starši, ki ne marajo zapreti svojemu nadarjenemu otroku "poti navzgor", se drže stran od vere in Cerkve. Tako je Cerkev občestvo malih ljudi, v kateri je najti kot čudno redkost univerzitetne profesorje, skupina, od katere se oddaljuje ne samo vrhnja plast, marveč tudi del ostalega prebivalstva, ki misli na napredovanje v poklicu. Doslje so se ponesrečili vsi poskusi, da bi prebili ta krog družbenega zapostavljanja....

....Jugoslovanski komunisti Cerkve ne preganjajo, toda napravljajo njenim vernikom vztrajanje v veri in Cerkvi težko.... "Kar dela med tem Cerkvi največje težave je pristanost osebne politike, ki je utelšena v režimu. Mlad katoličan more končati maturo in sme tudi študirati. Toda že vnaprej ve, da mu niso dostopni celi poklici in razen tega povesod najboljša mesta. Noben katoličan, celo no-

POZOR ROJAKI! Sprejem na letališču ali železnici, ogled Rima, prenočišče, domača hrana itd. vse te skrbi bodo odveč, če se boste obrnili na:

Vinko A. LEVSTIK
Director in lastnik

Hotel 'BLED' in **Hotel-Penzijon 'DANIJA'**
Via S. Croce in Gesuralemme 40, Via L. Luzzatti 31
Roma, Tel., 777—102 Roma, Tel., 750—587

KAJ JE NAJBOLJŠE V KOZARCU!

ACADIAN

Kanadska družina dobrih likerjev

Rum - Acadian n "Seven Seas" čisti, lahek, temen — Gin "Acadian "De Luxe" Kanadski whisky - Acadian "Signature" Vodka - Acadian "De Luxe"

Acadian, vedno prvi na listi izbirčnih pivcev

(Tudi prvi na seznamih Ontario L.C.B.O. prodajaln)

ACADIAN DISTILLERS, BRIDGETOWN, NOVA SCOTIA

DUH VATIKANSKEGA ZBORA OŽIVLJEN

Ko so se zaključila zasedanja II. vatikanskega zbora, smo bili prič mnogih ukrepov in smeri, ki so kazala, da so si konzervativne sile v Cerkvi zopet opomogle ter z raznimi administrativnimi ukrepi in preko glasila Observatore Romano izničujejo, kar je velika večina sprejela kot dejansko obnovo in poživljenje Cerkve v sodobnem svetu.

Drugo zasedanje sinode skofov v Rimu je vendarle upravičilo upanje, da se tudi Cerkev v svoji organizacijski strukturi prilagaja novemu času. Po končanem zasedanju sinode se zdi, da je bilo doseženo soglasje, da bo na cerkvenem zboru sprejeto načelo kolegijalnosti, ki ga je n. pr. objava Pavlove okrožnice Huma-

nae vitae praktično zanikala, končno je postalo realnost v poslovanju Cerkve. Nihče izmed škofov ni napadal papeževnega primata, toda večina govornikov je vztrajala, da mora papež oparavljati svojo pastirsko službo v posvetovanju s škofi. Ceprav je res, da je Cerkev tudi nadnaravna ustanova, je v njej dovolj človeškega, da mora tudi zanjo veljati načelo subsidiarnosti, ki ga okrožnice učijo glede ostalih družb. Dočim so razni vatikanski organi napadli intervju, ki ga je dal kardinal Suenens časnikarjem, so zveneli govori v sinodi vendar zelo v istem duhu. Kardinal sam je imel nad uro trajajoči vazgovor s papežem v času zasedanja. V zasedanju in komisijah so bili izraženi prelogi, naj sinoda zaseda redno in ne samo, kadar jo hoče sklicati papež, da sme tudi sama določiti, o čem naj razpravlja, ter naj se tajnost omeji na skrajni možni minimum. Casnikarji sami so pohvalili, da so imeli pri tej sinodi mnogo lažji dostop do informacij kot pri prvi. —fš.

• Skof Fulton Sheen, ki spada med popularne govornike na televiziji, je odstopil kot škof v Rochestru (New York) in se bo preselil v mesto New York, kjer je bil svojčas pomožni škof. Pričakujejo, da bo obnovil svoje delovanje na televiziji. Sheen je eden redkih škofov, ki zagovarja takojšnji umik ameriških čet iz Vietnama. —fš.

PREKOMORSKA POŠTA - POSLEDNJA MOŽNOST IN POŠTNINA ZA JUGOSLAVIJO

Navadna		Letalska	
Pisma	14. nov.	Pisma	11. dec.
Zavoji	24. okt.	Zavoji	5. dec.
Pisma	.12c prva unča .07c vsaka nadaljnja unča	Pisma	0.15c vsake 1/2 unče
Nezal pljena voščila	0.06c prvi dve unči 0.03c vsaki dve naslednji unči	Nezal pljena voščila	0.15c vsaka unča

PISMO IZ SLOVENIJE

Le redkokdaj mi pride v roke Slovenska država in tudi, ko grem čez mejo v Celovce ali Trst, je ne dobim. Bral pa sem čisto po naključju članek o poslanstvu lista in vaši analizi, kolikšni so dejanski sadovi lista pri nas. Kljub velikanski politični apatiji med Slovenci danes je le res, da se zanimanje za slovensko državo močno širi, da se o njej pogosto sliši, četudi vladajoči krogi govore le o slovenski republiki. V nekem smislu je menda razlika med slovensko državo in slovensko republiko majhna, seveda bi pa mi mnogo raje slovensko državo, ker si z njo predstavljamo tudi demokracijo, med tem ko pojem slovenske republike sloni v glavnem na današnjem sistemu, ki žalibog ne nudi politične svobode in ki daje partiji vso oblast.

Vprašanje politične svobode bi moralo biti za vse prvenstveno, a ostaja, zlasti med mladimi, nekako ob strani. Mlajši rod se je zelo vzivil v sistem, kjer imajo partijski funkcionarji vso oblast in si lastijo nezmotljivost. Ko bi mnogokrat s primerno zahtevnostjo bilo možno to ali ono doseči, niti ne marajo poskušati in tako prepuščajo, brez potrebe, partijskim funkcionarjem čisto svojevoljno vladanje. To so pač posledice časa in silnega terorja, ki je vladal prva leta po vojni, ko je bilo skrajno nepriljubljivo in silno nevarno vsako ugovarjanje še tako malo večim funkcionarjem, moškemu ali ženski; morda prav zato, ker so bili neveščji in dostikrat pošteno zahtevni.

Gotovo bo vaše čitatelje zanimalo kaj več iz Slovenije in po svoje sem vesel, da morem pokažati, četudi bodo v neki obliki ovedati nekaj dejstev in občutij, seveda, hočem, da so nepristranska.

Slovenska programatika. Nobena dvoma ni, da je ljudstvo že dolgo sito jugoslovanske gospodarske in politične diktature in da si nad vse želi slovenske državne ureditve. Zadostna volja za njeno uresničitev manjka. Komunistična partija si pa ni na jasnem in njena podrejenost jugoslovanski komunistični partiji je, žalibog, nepremostljiva ovira za kakršnokoli napredek, deloma zaradi podrejenosti, deloma pa tudi zaradi razdeljenosti in razcepljenosti v partiji sami. Casopisje nenehoma opeva jugoslovansko federacijo in se ji klanja, obožuje Tita in glavne partijske mogotce. Če je tu in tam zaslediti kakšne proteste — so redki, a so — ne dobijo nobene publicitete. Partijsko vodstvo pa je, z redkimi izjemami, starokopitno, slepo podrejeno Titu, ki hoče veljati za naprednega in poljudnega državnika, je pa v resnici glavni krivec za vse, kar je kadarkoli bilo in je še nepošteno v cel državi in v Sloveniji še prav posebej. Zna pa Tito zelo spretno zvaliti v oči ljudstva krivdo na druge. Tu pa tam nastaja vtis, da je morda Stane Kavčič bolj samostojen in zato drugačen in, četudi je le malo dejstev, ki bi se nanje lahko opirali, mu ljudje bolj verjamejo. V resnici pa zaradi svojih izjav o koroskih Slovenceh zaupanja ne zasluži.

Bodisi iz prepričanja, bodisi le iz praktičnih potreb je med slovenskimi partijci pogosto poudarek na slovenski republiki. Zaenkrat ne izgleda, da bi imeli v mislih suvereno republiko in ustavno neodvisnost od federacije. So pa tudi partijci, ki si drznejšo to po svoje tolmačijo in posredovati za nas bolj zaželjene interpretacije; ti imajo pa med ljudmi več zaslobe, četudi delajo le navidez. Ostane pa dejstvo, da bi ljudje raje videli uresničitev slovenske države kot pa republike, v kolikor je razlika med obema ideološka.

Partija. Številčno se je partija znatno povečala; šteje pa med svojimi člani mnogo več oportunistov kot idealistov ali strogih pristašev. Pritisk za vstop je mnogovrsten in precejšen, zlasti med spretnimi ter bolj kvalificiranimi in podjetnimi Slovenci ter, seveda, onimi, ki so dosegli univerzitetne diplome. Mnogi sprejmejo, ker članstvo v partiji je še vedno dobra garancija za dobre upravne funkcije. Upam

pa, da se bo to morda le kdaj spremenilo, ker poklicna usposobljenost postaja vedno bolj važna in sem ter tja se že poudari, da je usposobljenost bolj zaželen atribut kot pa partijska legitimacija.

Uprava. Vsa uprava, vse funkcije so v rokah partijcev, kot vedno. Partijci se obnašajo vse prebogosto prav tako smelo kot v prvih letih po vojni. Čisto brez moči pa so, če kdo ravna po svoje in jim ne prizna avtoritete, ki si jo lastijo. Skoda, da se to ne dogaja dovolj pogosto. Ugovarjati funkcionarjem, ki so še vedno v zelo velikih primerih brez zadostne izobrazbe, se ni treba bati; se pa ljudje boje, ker se še niso odvadili let strahote takoj po svobodi. Tako, namreč, imenuje mo politični prevrat l. 1945, ki ja stal naš narod tolko krvi in ki je pomenil smrt prenekaterim najlepšim narodnim tradicijam, uničenje kmeta in zastoj gospodarstva v času, ko je za večino evropskih narodov nastopil čas največjega blagostanja in gospodarskih podvigov.

Funkcionarji mnogokrat zakonov ne poznajo in zelo potrebno bi bilo, ko bi bili naši ljudje vsaj toliko zahtevni da bi ne dovolili izvrševanja javnih funkcij tistim posameznikom, po navadi partijcem, ki niti ne poznajo osnovne zakonodaje, v kolikor je vezana prav na njegovo delo. Naj pa tudi dodam, da sem pa tja zavzamejo upravna mesta ljudje, ki znajo biti vladni in so svojega dela večji. To se še samo pred malo leti skoraj nikoli ni zgodilo. Če so ti partijci ali ne, v resnici za nas niti ni pomembno.

Disciplina. Lepo bi bilo, ko bi vsi izvrševali svoj posel in zavesti, da je to naša dolžnost. Bolj iz strahu kot iz kakršnokoli zavesti so ljudje takoj po svobodi delali to, kar jim je bilo rečeno, ne da bi čutili kakršnokoli moralno obveznost. Strahu je danes manj, zato je tudi pokorščina, ali če hočete, disciplina manjša. Pred leti so zato, da bi poudarjali moč in vcepjali strah, govorili o pobitih domobrancih in somišljenikih samo partijci. Danes o tem oni ne govorijo več. Bi menda radi na to pozabili. Slišal sem pa govoriti o tem v bližini Teharij in Kočevskih gozdov od ljudi, ki gotovo niso partijci. Slišal sem tudi nekaj številk, a se le redkokdaj ujemajo.

Za pravilnost poročila moram pa tudi dodati naslednje: Počasi se uveljavlja neke vrste odgovornost, morda še najmanj med partijci, ki bi dejansko morali biti ravno v tem boljši od drugih, saj si je partija postavila načelo, da mora biti vtis v vodnik celotni družbi. Dobro le, da njegova zgleda ljudstvo ne posnema in njegova vodstva ne vzame resno.

Gospodarstvo. Obvezna nacionalizacija in pomanjkanje zasebnih podjetij je privedlo slovensko gospodarstvo na rob propada. Četudi pozno, se je partija le zavedla, da so spremembe potrebne. Majhnih obrtnikov, ki delajo zase, je tako danes precej. Po večini jim gre dobro in bolje uspevajo kot državna podjetja, ki jim konkurirajo. Sem pa tja ima zasebno podjetje tudi kak partijec, ker je pač privatna obrt donosna. So pa vsa zasebna podjetja omejena in če kdo le preveč zasluži, lahko zapade še vedno nacionalizaciji, kar se je v nekaj primerih že zgodilo.

Kmeta danes ne gledajo več kot garjevo ovco, je pa pretoklo zatiranje in izžemanje pri mnogih ugonobilo veselje in voljo do kmetovanja. Ko je danes za silo urejeno socialno zavarovanje za kmeta, so pa obdavčenja pretirana. Tako so le redki tisti, ki z navdušenjem zagrabijo za delo. Zavaruje se tudi lahko samo pri državnih zavarovalnicah, ki so praktično brez vrednosti. Tako na primer v primeru požara še o cenjenosti in zmanjšano vrednost izplačila, pa čeprav oglje nima prav nobene vrednosti ne za lastnika, še manj pa za koga drugega. Možnost pritožbe ni. Davek mora plačati kmet, če je letina dobra ali slaba, če more od posestva živeti ali ne. Novo nastala industrija napravi tudi ogromno škodo poljskim pridelkom. Ker je industrija državna, kmet zopet nima nobene mož-

nosti pritožb. Velikega pomena pa so danes gozdovi in ravno se daj so cene lesu neverjetno visoke. Kmetje zato prodajajo les več kot kdajkoli poprej. Da morejo les sekati in prodajati, jim je potrebno posebno dovoljenje od partije nastavljenih gozdarjev, ki so čisto brez potrebe, ki pa po navadi ne nasprotujejo željam kmetov samih.

Glavni problem za slovensko gospodarstvo je pa Jugoslavija in federalna gospodarska politika, ki — tako se pri nas govori — načrtno uničuje slovensko gospodarstvo. Primer šentilske ceste vam je gotovo poznan in, ko vam pišem, sploh ne vem, kako se bo stvar te ceste iztekla. Vse gre na jug in federalne dajatve v velikanski meri presegajo vse, kar federacija izplača Sloveniji nazaj. Razmerje med federacijo in Slovenijo je nekako podobno nacionaliziranemu in zasebnemu gospodarskemu sektorju. Zasebni je le toleriran, pa bolje uspeva. Tudi Slovenija je le tolerirana in uspeva bolje, četudi še kar naprej vzdržuje nerazvite republike. Balkan bo menda vedno ostal nerazvit — in tudi drugače ni mogoče. Zgodilo se je, da so naredili neke tam doli načrt za tovarno strojev, zgradili poslopja, orodje in stroje pa so pripeljali za čisto nekaj drugega in jih v tovarniško poslopje niti niso mogli spraviti.

Zalaganje juga pa nujno slabi denarne in investicijske rezerve v Sloveniji, ki bo slej ko prej morala dobiti vse kredite v tujini od zasebnih virov. To bo naš standard sicer dvignilo, more pa istočasno spraviti v preveliko odvisnost naše celotno gospodarstvo.

Dober znak razvoja v gospodarstvu, kot je že omejeno, so zasebna podjetja. Z njimi se je spet deloma vrnil čut odgovornosti. Vrnila se je tudi — seveda le v manjši meri in deloma — konkurenca, ki ima pa vsekakor dober vpliv na trgovino kot na proizvodnjo. Tukaj spet partijska legitimacija ne pomeni zadosti sposobnost in usposobljenost sta vsaj tako važni in naši proizvodi so na splošno zadovoljivi in se morejo kar pohvalno primerjati z uvoženimi izdelki. Uvaža se še vedno veliko in če je bilo pred leti težko kupiti uvožene izdelke zaradi pomanjkanja tujih valut, je danes mogoče skoraj vse kupiti z dinarji, četudi se zdi, da hitreje zgublja na vrednosti kot denar sosednje Avstrije ali Italije.

Tisk. Slovenskega tiska dejansko ni, je le partijski tisk. Objavlja pa naše časopisje manj kritična pisma čitateljev, ki pa sem in tja le delajo preglatvice partijci, ke izraz nezadovoljnosti je zelo nalezljiv. Najbolje je pa menda razširjena „Družina“, ki je pa izjema v slovenskem tisku. Se omejuje na verske probleme in samo iz verskega stališča govori o socialnih vprašanjih današnje slovenske družbe.

Vera in Cerkev. Hud pritisk partije proti Cerkvi takoj po svobodi je mnoge prestrašil in odvrnil od obiska cerkve in verskega življenja. Partiji je še vedno enako neljub, da ljudje hodijo v cerkve. Res pa je tudi, da je obisk cerkva vse prej kot zadovoljiv. Po nekod pride v cerkev le zelo malo ljudi. Vedno pa nekako v istem razmerju mladi in stari. Če je torej današnje stanje slabo, ne izgleda da bo slabše v bodoče. Veliko je mladine, ki ostane zunaj cerkve; veliko je pa tudi takih, ki jih starijši pošljejo v cerkev, da se nauče osnovnih resnih vere in se pripravijo za prvo obhajilo.

Mnogo je tudi v Sloveniji romanj, zlasti v kraje izven republiških meja, h Gospe Sveti in na Sv. Višarje. Po mojem mnenju oblasti skoraj da rade vidijo, da posamezni duhovniki organizirajo ta romanja, ker na ta način se bolj kot na katerikoli drugačen način utrjuje med nami zavest, da so ti kraji naši in da imamo do njih pravico. Osebo pa obžalujem da vlada v ta namen ničesar ne stori.

Ne vem, če ste prejeli moje prejšnje poročilo, ki sem ga poslal pred dobrim letom. Ker vašega lista ne dobivam, mi ni bilo mogoče ugotoviti, če ste poročilo prejeli. Poslal bom spet kaj po-

Podvoji si tvoj denar v naslednjih devetih letih

KUPI

CANADA SAVINGS BONDS

8%

POVPREČNE LETNE OBRESTI DO DOZORITVE

- Letošnje leto novi "Canada Savings Bonds" dajo povprečno 8% obresti na leto, če jih držite do dozoritve — dosedaj najboljše obresti.
- Vsak \$100 bond začne s 7% obrestni v prvem letu, plačajo 8% obresti za naslednji dve leti in končno 8.25% obresti za vsako izmed šest preostalih let.
- Zaslužite lahko tudi povrh še obresti na obresti. Podvojite si vaš denar v devetih letih!
- "Canada Savings Bonds" so pripravljene za vsa-

kogar. V si lahko kupite vaše tam kjer delate, v banki ali investicijskem podjetju, za denar ali na odplačilo. Začetna višina je \$50.— in letošnja višinska omejitev je \$25.000.— za vsakega posameznika.

- Vi lahko vaše "Canada Savings Bonds" vnočite vsak čas v vaši banki za popolno vsoto, vključno zaslužene obresti.
- Malo je naložb, ki bi bile tako dobičkanosne. Nobeno ne gradi pravilnejše za bodočnost. Kupite si vaše danes!

• V šestletni dobi od 1963 do 1968 je po Vatikanskim podatkih zaprosilo 7.137 duhovnikov, da bi bili odvezani duhovniških obljub. Po istem viru je bilo 5.652 prosilcev odvezano obljub. Med prosilci je bilo 3.330 svetnih duhovnikov kar predstavlja 1.28% vseh svetnih duhovnikov, ter 3.807 redovnikov, kar predstavlja 2.31% vseh redovnikov. Od novega leta 1969 do 20. marca je bilo število prosilcev za dispensacijo 675, kar predstavlja znatno povečanje vsaj za to dobo. —fs.

"UTRDIRMO REALNE CILJE"

... Pričujoči dosežek astro navtike morda najčimiteje izpričuje da pospešeni razvoj že dobrega v bodoče, posebno, če bom razbral kaj zanimivega in novega v našem domačem okolju. Rad bi za konec samo želel, da bi vaš list še vnaprej proglašal uresničitev slovenske države in pa, seveda še bolj, da bi do njene uresnitve prišlo. Če do tega pride, bo vam in vašemu listu morala iti velika zasluga.

R. D.

razvitih povečuje zaostajanje manj razvitih ter ogroža notranjih narodov. V luči te ugotovitve moramo mi Slovenci ponovno odmeriti naše skupne zmožnosti in moči, utrditi moramo realne cilje, najti za to najučinkovitejša sredstva in do njih najkrajšo pot. Temu primerno moramo najprej posodobiti našo prosveto in solstvo v vsebini in metodah, vse do najvišjih znanstvenih, gospodarskih in družbenih ustanov. Začeti je treba pri univerzi. Spoznati moram pomen in tezo medstrokovnega seznanjanja in ustvarjalnega sodelovanja; to je prav ob tej priložnosti odkrilo, da je zdaj organsko neustrezno". Fran Dominko: Razsežnosti, NASI RAZGLEDI, 1. avgust, 1969

• **Provinci New Foundland** in Prince Edward Island sta uvedli novost v članstvu kreditnih zvez: celotna provinca ima samo eno kreditno zvezo, poedini kraji pa samo podružnice. To je seveda dolgoročni načrt. Dejansko je v obeh provincah še več samostojnih kreditnih zvez, toda

zakonodaja v obeh provincah omogoča tako organizacijo, ki je v drugih provincah še izključena. Nova organizacijska oblika ima mnogo prednosti, posebno v tako majhni provinci kot je PEI (komaj nekaj nad 100.000 prebivalcev), toda manjša direktno udeležbo članstva, ki spada med značilnosti zadružništva. —fs.

• **Lige kreditnih zvez** v kanadskih provincah so začele razgovore za ustanovitev državne zveze kreditnih zvez v Kanadi. Trenutno so province razdeljene v dva distrikta CUNA International. — fs

• **Kanadsko ministerstvo** za potrošništvo in korporacije izdaja od časa do časa sporočilo javnosti, kako se zavarovati pred raznimi zvijačami prodajalcev. Zadnji komunike (št. 7) obravnava nenaročeno pošto in zaključuje z naslednjimi naveti:

1. beri skrbno vse ponudbe;
2. prepričaj se, da razumeš pogoje, če sprejmeš nenaročeno ponudbo;
3. nihče te ne more prisiliti, da bi plačal, češar nisi naročil;
4. po zakonu je prepovedano po-

šiljati blago po povzetju (C.O.D.), če ni bilo naročeno; 5. skrbno preberi priložene račune; 6. če ne nameravaš obdržati, kar ti kdo pošlje, ne da bi bil naročil, napiši na pošiljko „Refused“ in vrni pošti; 7. če sumiš, da kdo zlorablja pošto, obvesti s točnim opisom ministerstvo za pošto v Ottawi (Post Office Department).

• **Prebivalci Oakville** blizu Toronto so imeli v l. 1967 najvišje povprečne dohodke. Državno povprečje je bilo \$ 5.637 (s povprečnim davkom \$ 685), povprečje v Oakville pa je znašalo \$ 6.927 letnih dohodkov, s povprečnim plačilom dohodninskega davka \$ 1.067. —fs

• **Samostojno** ordinirajoči zdravniki in kirurgi so imeli najvišje povprečne dohodke v Kanadi l. 1967, kot je razvidno iz poročil finančnega ministerstva. Sledili so jim neodvisni inženirji, in arhitekti-svetovalci neodvisni odvetniki, notarji, dentisti in računovodje. —fs

DR. CIRIL ŽEBOT -- SLOVENIJA VČERAJ, DANES IN JUTRI, 2. KNJIGA

Dogodki okoli gradnje jugoslovanskih cest v zvezi s kreditom Mednarodne banke so ponovno opozorili na problem naše sosednje države, ki je vsekakor danes bolj aktualen kot kdaj poprej. V tej zvezi je interesanten izid druge Zebotove knjige „Slovenija včeraj, danes in jutri“ (v avtorjevi samozaložbi pred nekaj tedni v Mohorjevi tiskarni v Celovcu).

Najprej naj ugotovimo: Izhodišče za teze, ki jih avtor propaga v svoji knjigi, je realna danost v naši sosednji federativni republiki. Zebot, profesor za proučevanje primerjalnih gospodarskih sistemov na Georgetown-univerzi v ameriški prestolnici, nikakor ne zagovarja nasilnega preobrata v Jugoslaviji in je svojo razpravo podkrepil z mnogimi citati iz jugoslovanskega in ameriškega časopisa. Na splošno je opazno, da zavzame avtor v drugi knjigi (v primerjavi s prvo) do gospodarskih in splošno-političnih vprašanj Jugoslavije realnejše stališče, ki ustreza razvoju.

Vendar se nam zdi zunanja razčlemba dokaj slučajnostna. Posamezna poglavja je avtor razvil namreč ob posebnih jubilejih in obletnicah: Sto dvajset let programa Zedinjenije Slovenije — O stoletnici „Slovenskega naroda“ in ljudskih pravob — Ob petdesetletnici tabor slovenske vlade — Stiri deset let posledic šeste januarja (začetek diktature v prvi Jugoslaviji, op. pisca) — Po petindvajsetletnici OF — Tri leta brez Rankoviča — Izvirna suverenost republik — Dvanajset sto let krščanstva na Slovenskem — Po sovjetski zasedbi Češko-slovaške — Po petdesetih letih oktobrske revolucije — Sklep druge knjige — Pismo slovenskim izobražencem in študentom. Nato sledi še nekaj „Dodatkov“.

V središču svojih izjavij je postavil avtor analizo jugocentralizma, ki je po njegovem mnenju že skozi več desetletij globoko ukoreninjen v notranji in zunanji politiki jugoslovanske federacije. Problem je star, povojni staliniistični režim je centralno beograjsko miselnost tako rekoč podedoval iz predvojnih časov. Zebot meni, da bo moral iti razvoj v smer resnične enakopravne konfederacije (ta pojem danes tudi v vladnih in partijskih krogih nikakor ni več tabu), ki obeta prav Sloveniji, torej najbolj razviti jugoslovanski republiki, ki pa centralizem občuti najbolj močnejše, večji gospodarski in politični razmah. Vendar se avtor v tej knjigi manj ognjevit (ali skoraj sploh ne več!) zavzema za samostojno slovensko državo po vzoru Švice. Verjetno je tudi zanj bilo tehtno vprašanje, katere izmed sosednjih držav (Avstrija, Italija, ostala srbsko dominirana Jugoslavija) bi obstoj te „jadran-

ske Švice“ garantirale.

Posebno ugodno ocenjuje avtor dejstvo, da vodi slovensko politiko predsednik Stane Kavčič, nekronani slovenski kralj, kakor ga Slovenci radi imenujejo. Stane Kavčič se je odločil za Slovenijo, čeprav mu je Beograd pod nudno mesto beograjskega šefa vlade in sedež v novo ustanovljenem partijskem prezidiju. Kavčič je marljiv in vztrajen zagovornik gospodarske reforme, ki jo je Rankovič močno zaviral in ki pri najnovijem beograjskem sklepu o gradnji jugoslovanskih cest ni bila upoštevana.

Druga avtorjeva težnja, ki jo razvija v vsakem izmed številnih poglavij, je zahteva po večji demokraciji. Eno izmed možnosti takega razvoja vidi avtor v resnični osamosvojitvi Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva, ki sicer, kakor pravi Zebot, na široko odpravi vrata tudi nekomunistom, predvsem kristjanom, ki pa je še vedno pod partijsko patrono. Drugo možnost vidi Zebot v pozitivni nekdanji tako močne Slovenske ljudske stranke, ki bi pa morala, kakor meni avtor, ustrezati zahteva mdanašnjega razvoja in biti očistena vseh tako imenovanih klerikalnih teženj. O kakem nasilnem preobratu ni govora, nasprotno: avtor ne bi hotel videti svojega ljudstva v ponovni bratovmorni situaciji.

Poglavitne potrebe novega razvoja vidi Ciril Zebot v sledečih točkah:

1. Rehabilitacija vseh slovenskih žrtv preteklih dogodkov;
2. Razvoj dosedanje federacije v resnično konfederacijo enakopravnih narodov s središčem izven Beograda;
3. Dosledno nadaljevanje julija 1965 začete družbeno-gospodarske reforme;
4. Perspektivni program za dolgoročni razvoj Slovenije;
5. Omogočanje „neoviranega razmaha osebne stvarjalnosti in samoupravnega sodelovanja Slovencev in skladu z načelom Sloveku pomožnega in medsebojno dopolnilnega namena pluralističnih povezovanj v političnem okviru moderne dualistične demokracije kulturnih ljudi in zrelega naroda“ (str. 235).

Sedanja slovenska vlada, pravi Zebot naprej, je na poti uresničitve 2., 3. in 4. točke. Zdi se, da 1. in 5. načelo ni izvedljivo, čeprav sta prav ti dve točki še močno problematični.

Čeprav avtorju ne moremo slediti v vsakem njegovem razglabljanju, je treba vendarle reči, da čitimo v knjigi resnično zavzetost za avtorjevo slovensko domovino, ki jo je pred desetletji zapustil. Lani je imel priliko, da je preurejeno domovino obiskal.

R. V.
NAS TEDNIK, Celovec, 21. avgusta 1969.

IDEJE NIMAJO MEJA

„Zgodovinar“ Franček Sajje je spet dobil zaupno nalogo, kakor jo je opravil v letih 1950-52, ko je prišlo do izdaje prve in nato dopolnjene druge izdaje njegovega „Belogardizma“. Tudi to pot so ga poklicali na Tajništvo za notranje zadeve odn. v Udbo in mu dali na razpolago njihove arhive. Pred mnogimi leti je pisal svoj znanstveni „Belogardizem“, da bi pred javnostjo „razkril izdajalsko vlogo“ pok. profesorja Šolarja in pripravil razpoloženje za kasnejši proces protiv profesorju. Zdaj pa je njegova naloga, da „razkrije izdajalsko vlogo“ prof. dr. Cirila Zebota.

Kot smo že pisali, gresta ob Zebotovi knjigi o „Sloveniji včeraj, danes in jutri“ močno na živce režimskim skrajnjem v Ljubljani, ker obe deli na zmeren, konkreten in razumljiv način odkrivata slovensko problematiko našega časa in iščeta ter nakažujeta pota za reševanje te problematike. To pa je seveda daleč bolj nevarno početje, ker gre za resnično in živo posredovanje idej zlasti novim slovenskim rodovom, kot pa že zdavnaj zasta-

rela „protikomunistična propaganda“ rane povojne dobe. Da je temu tako priča hitra razprodaja prve Zebotove knjige in veliko zanimanje za njegovo drugo knjigo, ki je izšla letos poleti. K temu lahko dodamo še širjenje številnih letakov in časopisov ob mejah, katere vsak weekend prekoračijo deset in deset tisoč slovenskih in tujih ljudi v obe smeri. Vse kajpak v smislu „dialoga“, proti kateremu se režim v domovine ne more in tudi ne sme izreči v načelu, če noče biti reakcionaren oziroma če hoče obdržati meje odprte (in tu je najumnost „Daj-Dama“ več kot očividna), dialoga, katerega nujnosti v moderni dobi seveda ne morejo dojeti na eni strani tako staliniistično usmerjeni in vzgobjeni skrajnejši na levi kot na drugi strani desni skrajnejši v emigraciji.

Ker je tako težko če že ne nemogoče onemogočiti političen in idejni razgovor s Slovenci v domovini, zlasti z mislečo mladino, ki ne vidi na obzorju nobenih pravih perspektiv, se mora zateči staliniistična VOŠovska klika k istim sredstvom, s katerimi se

Pravijo, da imamo Slovenci manjvrednostni kompleks. Nekateri starši ne učijo svojih otrok materinščine. Nekateri otroci se sramujejo povedati, da so slovenskega rodu. Nekateri zavdni Slovenci se opravičujejo, da smo majhnen in skromen narod, ki je sicer delaven in pošten, ni pa nikoli kaj pomembnega dosegel...

Ali se moramo res svoje narodnosti sramovati? Ali res nismo dosegli uspehov, na katere bi smeli biti ponosni? Marsikaj velikega so dosegli Slovenci v Sloveniji. In mnogo podvigov lahko s ponosom zabeležimo v tujini. Omenimo za danes le nekaj Slovencev, ki so se uveljavili izven slovenskih meja!

Poznate Slovence, ki je dobil Nobelovo nagrado v kemiji in je znan kot pionir v mikroanalizi? Ali morda enega največjih jezikovnih predvednikov držav, med koslovcev in etnologov v Argentini, ki je postal član Argentinske akademije znanosti in umetnosti? Ste že slišali o mladem slovenskem arhitektu iz New Yorka, čigar tvrdka je dobila najvišjo ameriško nagrado za arhitekturo in ki je zgradil Christian Science Center v Bostonu, L'Enfant Plaza v Washingtonu, Denver Hilton hotel v Denverju, poleg več nebotičnikov v Ameriki in celo v Izraelu? Njegova dela ocenjujejo kot „triumf arhitekture“, čeprav je komaj trinštideset let star. Veste, da v New Yorku živi tudi drugi Slovenec, čigar industrijska zgradba je bila uvrščena med prvih deset najboljših, čeprav je tekmovalo 1.500 objektov? Ali ste morda slišali o slovenskem arhitektu v Chicagu, ki gradi nebotičnike po vsej Ameriki, ali o Slovencu v Buenos Airesu, ki je sprejel dve prvi nagradi za arhitekturo in je poleg tega tudi izvrsten slikar, pesnik in pisatelj? Veste, da je dobil slovenski gradbeni inženir zlato medaljo za svojo metodo najmoderneje konstrukcije na

Bridgeport, Conn.

• Seveda tudi tukaj bremo „Slovensko državo“ in radi bi se potožili, kako nam gre. Leta 1915 so prekmurški Slovenci, postavili cerkev sv. Krizta. Lepa je! Pokojni župnik dr. Farkaš je faro poživljal. Pomagal je kakim 500 beguncem, da so se pri nas naselili in dobili delo. Sloventvo je našlo svoj izhod in pobornik je bil župnik dr. Farkaš.

Ponesrečil se je. Nasledil ga je g. Alojzij Hribsek. Sedaj pa se moramo boriti za obstoj slovensčine ki je potisnjena v kot v lastnicem, češ: „Saj itak skoraj vsi obvladajo angleščino...“

Nočemo objavljati vsega kar nas teži kar se godi pri nas. Povemo le, da nas vse boli, zelo boli. Prosimo Slovska, da bi nam s svojo priporočilo pred nebeskim prestolom pomagal, da bi ostali zvesti veri in materini besedi. Slovske je zapisal in tudi govoril: „kdor zaničuje svoj materini jezik, je podoben pijancu, ki potepa dragocen biser v blato“. Ta dragocen biser je slovenska beseda. Ostanimo zvesti materini besedi, gojimo jo, če tudi tistim, ki bi jo morali ohranjati, ni všeč. Zgodovina jih bo sodila kot grobokope slovensva... M.M.

je zagnala v pok. profesorja Šolarja: na „zgodovinskih“ dokumentih prikazuje „zločinski, izdajalski in a moralni značaj režimu trenutno najbolj nevarnega Sloveka. Ni čisto nič važno čigavih citatov se je treba tu poslužiti, v kakšno medsebojno zvezo jih spraviti in kako privediti ali izrgati iz konteksta, niti ni važno, kako je tajna policija prišla do raznih izjav ali „dokumentov“. Za „zgodovinski“ osvetlitev „zločinca“ in njegovega „zločina“ je vse dopustno.

Da pa bi cela zadeva imela na zunanji čim bolj verodostojen videz, jo je potem treba še objaviti pod imenom partijsko manj ekspaniranega Sloveka. In kdo bi lepše in boljše opravil tak Judežev posel kot Franček Sajje, mekiška politična reva brez vsake hrbenice - za sklado leče... KLIC TRIGLAVA, London, 4. okt. 1969

S PONOSOM REČI SNEM: "SLOVENEK SEM"

Mednarodnem velesejmu v Bruslju? Ali da je dobil Slovenec prvo nagrado na Mednarodni slikarski razstavi v Tokiju?

Ste morda slišali, da je bil vodilni gradbeni inženir Poljske in graditelj hotela Varšava Slovenec in je njegova žena Poljalkinja pomagala vzgojiti tudi sina arhitekta tako, da pravi, da se počuti Slovenca, čeprav je zrasel na Poljskem in trenutno poučuje v Ameriki? Vam je znano, da je eden glavnih strokovjakov za Diesel motorje v Evropi in Ameriki Slovenec?

Ste kdaj pomislili, da je bil dvorni arhitekt v Abesinijo Slovenec, kjer so Slovenci zgradili tudi največje abesinsko električno centralo in skrbeli za zdravje cesarja in njegove družine? Veste, da so bili Slovenci zdravniki številnih mogočnih vladarjev sveta in predsednikov držav, med njimi tudi Petra Velikega, Maksimilijana Mehškega, Masaryka s Češke in končno predsednika Kennedyja?

Ste vedeli, da sta bila vodilna strokovnjaka za težko konstrukcijo v Švici Slovenca, da se v isti stroki odlikuje v Berlinu univerzitetni profesor Slovenec in da je Slovenec gradil mostove, jezove, železnice in predore nele v orčju Evrope, ampak tudi v Mali Aziji - Ste kdaj slišali, da je bil prvi poklicni kipar v Chicagu Slovenec? Da so Slovenci pomagali graditi atomske podmornice? Da je Slovenec potegnil astronave iz morja? Ali da je Slovenka dobila ameriško nagrado kot najboljša samouka šivilja v deželi?

Ste že slišali o slovenskem dirigentu finske opere ali argentinske simfonije, ali o slovenskem organizatorju koncertov v Carnegie Hall? So vam znani slovenski rektorji univerz v Evropi in Ameriki? Ali slovenski ravnatelji znanstvenih in umetnostnih ustanov v Avstriji, Franciji, Švici, ali Ameriki? Ali veste, da se velik

letalski raziskovalni inštitut v Ameriki imenuje po svojem nekdanjem ravnatelju in svetovno znanem učenjaku Slovencu, ki je vedno s ponosom priznal svojo narodnost? In ste morda že slišali, da je tudi izumitelj "rotafix" letala Slovenec?

Ce kdaj obiščete slovti Massachusetts Institute of Technology, ne pozabiti si ogledati mogočne stolpnice Earth Science Center, ki jo je zgradil slovenski arhitekt in ko boste šli mimo inženirskih laboratorijev, ne pozabiti, da enemu največjih načeljuje Slovenec in da tudi na vesoljskem oddelku najdete zavednega znanstvenika slovenske krvi!

Kadar čitate LOOK magazine, ne pozabite, da je eden glavnih urednikov Slovenec in da Slovenci urejujejo še vrsto drugih publikacij po raznih državah sveta.

Trije ameriške generali so Slovenci, pa tudi general klarentincev v Rimu je Slovenec. Od Švedske do afriških plantaž in do Kanade do Avstralije so se uveljavili na vodilnih mestih tudi Slovenci - in se še uveljavljajo! Najdete jih med vrhunskimi znanstveniki in učenjaki, med rektorji in tovarnarji, med županji in kongresniki, med umetniki in športniki, med izumitelji in generali! Bili so med vzgojitelji, zdravniki in svetovalci cesarjev, kraljev in predsednikov mogočnih držav, pa tudi med zdravniki, raziskovalci in misijonarji neznanih plemen in najbolj zapuščenih siromakov. Komaj pečica nas je, pa smo s svojo življenjsko silo tudi mi preprijili vse svet.

O vsem tem pripravljamo dve knjigi v angleščini in slovenščini. Prva bo zajela predvsem slovenske podvige v Ameriki, druga pa bo prikazala naše znamenite može in žene po vsem svetu. Čeprav imamo izvrstnega gradilca že dovolj, da bi z lahkoto napolnili obe knjigi, želimo vendar še čim bolj zamašiti vrzeli. Priporočamo se za vsa koristna opo-

• **The Los Angeles Times** in the Chronicle-Herald v Halifaxu, Nova Scotia, sta objavila dopis Antona Terryja iz Bonna, v katerem poroča o pobujanju Hrvatov v Nemčiji. V članku omenja priznanje zastopnikov režima, da deluje UDBA ne samo v Jugoslaviji, marveč tudi izven države. S tem je po mnenju dopisnika Jugoslavija uradno priznala, da je udeležena pri političnih umorih Hrvatov v Evropi, zlasti v Nemčiji. —fs.

Koledar "Ave Maria" 1970

Precej zajetna knjiga 135 strani. Uredil ga je p. Fortunat Zorman. Novost je nov liturgičen koledar. V uvodu je povedano, kakšne so spremembe v cerkvenem letu in kako jih je treba upoštevati.

Koledar je kakor vedno zelo pester. Prinaša govor papeža Pavla VI. na konferenci ILO v Zenevi, poroča o postovanju papeža Pavla v Ugando o ustanovitvi slovenske cerkvene pokrajine, o Sloveniku v Rimu; 1100 letnici Cirilove smrti; najdenje Cirilovih relikvij. Zelo zanimiv je članek o Msgr. Jožefu Buhu, misijonarju v Minnesoti, napisal ga je Msgr. Zaplonik. Erik Kováčič je prispeval: Pater Kapus, prvi slovenski misijonar v Ameriki (1667-1717); misijonar Knobloch kot oseba v Ruskem romanu. P. Odilo Hanjšek, OFM je spet prav zanimivo opisal Marijino Opis krasijo lepe fotografije.

Slovstvene prispevke je prispeval pisatelj Karel Mauser; Psejničnik klas, Gozd, Dote, Matičouse; gđ. Lojzka Verbič je prispevala Božično zgodbo. — Sledijo naslovi duhovnikov. Koliko je slovenskega v njih, je poglavje za sebe... Koledar toplo priporočamo. t.č.

• **Johan Weber, župnik pri sv. Andreju** v Gradcu, je novi graško-sekoveški škof. Do odstopa škofa Schoiswolla, ki ga je papež imenoval za naslovnega nadškofa in ki živi sedaj v Wiener Neustadtu je vodil duhovniški svet graške škofije. Bil je tudi škofijski duhovni vodja krščanske delavske maldine. —fs.

zora in naslove, pa tudi za življenjepise in slike znamenitih in posebno uspešnih Slovencev, ki so se uveljavili kjer koli na tujem. Vse zamudnike, ki smo jim že pisali, prosimo, naj nam čim prej pošljejo svoje gradivo. Vse, ki so se izredno uveljavili v tujini, bodisi kot velepodjetniki, tovarnarji, umetniki, politiki, upravniki, finančniki, inženirji, arhitekti, zdravniki, športniki, pisatelji, novinarji, založniki, znanstveniki, profesorji na univerzah in visokih šolah, avtorji razprav ali lastniki patentov, prejemniki raznih nagrad ali odlikovanj, ali kar že, prosimo, da nam čim prej pošljejo svoje kratke življenjepise (kake tri do deset strani), osebne slike, kopije publikitets (z navedbo vira in datuma), morebitne kopije bibliografij ali patentov, slike umetnin, tovarn, arhitektskih stvaritev, hotelov ali drugih objektov, ki so njihova stvaritev ali last, slike raznih priznanj in dokumentov.

• **Umetniška zveza v Sovjetski Zvezi**

Sovjetski pisatelj Anatolij Kuznecov je izbral svoj obisk Anglije, kjer naj bi uredil tiskanje prevodov svojih del v angleščino, da se je izmaknil sovjetskemu nadzorstvu. Kljub temu, da je užival v Sovjetiji vse udobje, ki gre priznanim umetnikom, je očitno zasnoval pobeg dokaj izvršljivo. Uspešno mu je, da se je otresel svojega tolmača in se je zatekel v uredništvo londonskega časopisa The Daily Telegraph. V izjavi v časopisu je izjavil, da od časa, ko je pred 25 leti objavil svoje prvo delo, nobeno delo ni bilo tiskano tako kot ga je sam napisal. V dokoz je doma zakopal svoje rokopise, ki jih je pred odhodom izkopal, fotografiral in prinesel s sabo film. Zaradi varnosti ga je vžil v obleko.

Sovjetska vlada si silno prizadeva, da bi ga dobila nazaj. Angleška vlada je izjavila, da more organizirati osebni sestanek samo s privoljenjem Kuznecova, toda on je pripravljen govoriti s poslanstvom samo po telefonu. Angleška vlada je Kuznecovu dovolila, da sme ostati v Angliji tudi, ko mu bo potekla viza, kar pomeni praktično isto kot politično zavetje.

Kuznecov je tudi izjavil, da ga je vlada prisilila, da je tožil neko založniško podjetje v Franciji na zahtevo Sovjetske vlade proti svoji volji. Sedaj je pripravljen pričati, da podjetja ne zadene nobena krivda. —fs.

• **Franciskanska provinca** za Bosno in Hercegovino je odprla novo bogoslovje v bližini Sarajeva. —fs

• **Ob proslavi 50-letnice** ustanovitve jugoslovanske province usmiljenih sester v Beogradu je izdala vizitatorica s. Justa Slana za javnost naslednje izjavo: „Ne pozablamo, da je bila naša provinca ustanovljena v Ljubljani in da je bil tam njen prvi sedež. Tudi danes je naša provinca predvsem slovenska, zato naj se naša slovenska dekleta ne bojijo. Hvalažne smo Bogu za vse križe in težave, ki smo jih preživele. Zdaj je naš sedež v Beogradu. Tudi to gledamo kot del božjih načrtov. Kadar bi ožja domovina želela naše vrnitve, se bomo rade odzvale, čeprav nočemo zapustiti tistih naših bratov, ki so nas sprejeli v najtežji uri.“ Trenutno deluje 744 sester v 38 postojankah, 67 pa jih živi izven redovniške skupnosti. —fs

• **V Mariboru je umrl** sadjarski strokovnjak profesor Josip Priola. Med drugim je vzgojil nekaj novih vrst jabolk, npr. Priol delicious, Pohorka, Mariborka. Bil je znan po vseh sadjarskih inštitutih Evrope. —fs

• **500-letnica blejske župnije**

Blejska župnija je zadnjo nedeljo v avgustu proslavila 500-letnico svojega obstoja. Pontifikalno mašo s pridigo je opravil ob asistenci bogoslovcev in duhovnikov ljubljanski metropolit nadškof dr. J. Pogačnik. Pred sveto mašo je nadškof blagoslovil velik lestence, katerega je blejska župnija dala napraviti v spomin na proslavo svoje 500-letnice. Slovesnosti se je udeležila množica domačinov kakor tudi tujih gostov.

fotografije posnete skupaj z mednarodno znanimi osebnostmi — in kar koli se jim še zdi primernega.

Vse, ki bi morda želeli pri tem podvzetju temeljiteje sodelovati kot zbiratelji ali "contributors" in biti kot taki navedeni že na naslovni strani naših publikacij, vabimo, da se nam tudi čim prej oglasijo. Kdor koli misli pomagati pa naj, prosimo, po hiti, da ne bo njegova pomoč prišla prepozno, ko bodo rokopisi že v tiskarni. Prosimo, da pošljete svoja pisma, naslove, predloge in gradivo čim prej na naslov:

Dr. Edi Gobec
Associate Professor of Sociology and Anthropology
Kent State University
Kent, Ohio, 44420 U.S.A.

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY

Government Information

Z ODDELKA ZA DELO

Ontarijska vlada je začela s posebnim poizkusom na področju človeških pravic s tem, da nudi uslužnost priseljencem v okrožju Bathurst — Spadina — College.

Ontarijski odbor za človeške pravice je odprl urad na oglu College in Major ulic, da tako olajša dobiti ljudem, ki žive v tem okrožju, možnosti informacij in nasvetov o njihovih pravicah in možnostih.

Načrt bo tudi vseboval uslužbena uravanavanja (Employment Standards) ter oddelke „Industrial Training Branches“. Prvi uravilja in nadzoruje, da se zakonodaja o delovnem stanju res izvršuje, kot so: minimalna plačila, delovni urnik, plačilo nadurnega dela, počitnice in enaka plača za enako delo. Drugi pa je odgovoren za zvišano dostavo usposobljenih delavcev s pomočjo njihovih vajeniškega kadra in kratkoročnih učnih načrtov.

Urad je bil vpostavljen v glavnem iz treh določenih razlogov: 1. Nuditi možnost vsem ljudem, da se seznanijo z njihovimi pravicami, 2. zaščititi državljane pred kakršnokoli zapostavljenostjo, 3. dati ljudem informacije o možnostih, ki so jim na razpolago.

Preko 500.000 od dveh milijonov prebivalcev Velikega Toronta so novonaseljenci in so to Italijani, Nemci, evropski in marokanski Judje, Francozi, Poljaki, Madžari, Grki, Holandci, Portugalski, črnici in Azijci.

Veliko število teh ljudi živi v „downtown“ in peš lahko pridejo v ta informacijski urad.

Vlada je zainteresirana nuditi te uslužnosti novo-Kanadčanom, ker so mnogi problemi v okolici v zvezi z zaposlitvijo in stanovanjskimi razmerami (housing) ter spadajo v delovno področje tega oddelka.

Urad se nahaja v sredi mešanega etničnega okrožja in je bil ustanovljen na osnovi študija okrožja v poletju 1968, ki je preučeval občestvene napetosti in spore med mladino različnega narodnostnega in rasnega porekla.

Da tudi zaposleni lahko obiščejo urad brez izgube delovnega časa, so uradne ure tudi v večernem času. Trenutno so uradne ure od 10 dopoldne do 7. ure zvečer vsaki dan, in od 9 dopoldne do 5. ure popoldne v soboto. Urad je zaprt ob četrkih. Skupno z uradniki z oddelkov „Employment Standards“ in „Industrial Training Branch“ bodo v uradnih urah na razpolago tudi tolmači, ki govore angleški, portugalski, kitajski in italijanski jezik.

The Hon. John Robarts
Prime Minister of Ontario